

Dezvoltarea gândirii critice în școli: elevii de azi sunt alegătorii de mâine

Avalanșa de știri false din ultima perioadă este tot mai greu de controlat, iar în perioade dificile precum pandemia de coronavirus sau în campanii electorale, oamenii sunt mai vulnerabili informațional. Din cauza unei gândiri critice neantrenate, publicul continuă să citească și să creadă în știrile false, promovându-le pe rețelele sociale, contribuind astfel și mai mult la intoxicarea mediului on-line. Pedagogii și experții media sunt de părere că gândirea critică trebuie formată în familie și în școală, astfel ca elevul să devină un consumator care știe să analizeze informația, iar când va ajunge față în față cu buletinul de vot, opțiunea sa politică să fie conștientă și bine argumentată.

Anastasia Zavodovski este elevă în clasa a X-a la Liceul Teoretic Republican „Ion Creangă” din municipiul Bălți. Începând cu acest an, ea a început să studieze disciplina opțională „Educația pentru media” care o ajută să înțeleagă mai bine cum funcționează platformele mediatică și care sunt elementele unei dezinformări. „Acum suntem inundați de informații din toate părțile, iar noi, liceenii, nu știm care informație este adevărată și care nu. La lecții, învățăm să facem deosebirea dintre o știre falsă și una adevărată după anumite criterii. Am învățat și despre pluralismul de idei, o noțiune nouă și necunoscută pentru mine. Este un curs eficient pentru elevi, mai ales că suntem prezenți în mediul on-line, unde fluxul de informații este foarte mare. Eu cred că, dacă vom dezvolta gândirea

critică, vom ști să filtrăm această informație și nu vom fi atât de ușor manipulați cu știri false”, spune Anastasia.

Educând elevii, sunt educați și părinții

Irina Mutruc, profesoară de limbile franceză și engleză din cadrul aceleiași instituții de învățământ, este de aceeași părere. Din acest an, ea predă și disciplina „Educația pentru media”, deoarece vrea să ajute la dezvoltarea gândirii critice a elevilor. „Sunt convinsă că acesta ar trebui să fie unul din obiectivele fiecărui cadru didactic. Elevii sunt personalități în devenire, iar menirea noastră este de a educa oameni liberi, capabili de a-și exprima opinia, dar și de a o argumenta, de a asimila informația, dar și de a o analiza, selecta. În plus, prin

intermediul elevilor, am putea obține, indirect, și o schimbare în gândirea părinților”, spune profesoara. Ea a remarcat că elevii au devenit mai responsabili și filtrează informația pe care o postează pe rețelele sociale: „Unii și-au revăzut profilul pe rețele și au mai exclus unele lucruri de acolo, ei pun la îndoială informația și încearcă s-o verifice”.

Elevii de azi sunt alegătorii de mâine și cei care vor schimba societatea

Elevii de azi sunt alegătorii de mâine, iar alegătorii trebuie să învețe a discerne grâul de neghină. „Unica sursă de informare pentru mulți oameni rămâne a fi mass-media. Având o viziune critică față de ceea ce se publică cu referire la alegeri, consultând mai multe surse

de informații, elevii pot afla mai multe despre un candidat sau altul. Doar prin analiza informațiilor ei își pot crea o viziune clară și reală despre ce se întâmplă în societate și cât de importantă este participarea la vot. Iată de ce trebuie să dezvoltăm la elevi capacitățile de analiză critică a informației, ca să-i pregătim să fie membri activi ai societății”, conchide Irina Mutruc.

Experta media Aneta Gonța este convinsă că dezvoltarea gândirii critice la elevi va forma generații de tineri capabili să analizeze și să conștientizeze pericolul dezinformării. „Suntem de-a dreptul invadați de o avalanșă adesea greu controlabilă de știri senzaționale. Toți suntem expuși riscului de a cădea în capcana celor care dezinformează, dar nu toți știm să ne

protejăm, să ocolim această capcană. Acum, educația pentru media poate face diferența dintre un om care consumă inconștient tot ce-i apare în fluxul de informații pe rețelele sociale sau pe site-uri dubioase la care îl trimit titlurile-bombă, și unul care va medita înainte de a citi sau distribui orice pe Internet. Pandemia de coronavirus a confirmat că oamenii sunt vulnerabili la subiecte legate de valorile, obiceiurile sau credințele lor, iar cei care răspândesc falsurile anume pe asta mizează – pe frică și pe subconștientul care, în special sub presiune, acceptă cu ușurință până și cele mai incredibile teorii conspiraționiste sau fabule despre pâine gratuită pentru pensionari și cipuri implantate sub piele”, spune experta, concluzionând că tinerii care verifică informațiile înainte de a le distribui pot fi buni exemple de schimbare și în comunitatea lor și în țară.

Expert din Finlanda, despre alfabetizarea mediatică care trebuie să înceapă încă din copilărie

Consumatorii de informații din Finlanda nu acordă nicio atenție site-urilor de știri false, deoarece au o gândire critică dezvoltată. Lauri Palsa, expert media și consilier principal în cadrul Departamentului pentru Educație Media și Media Audiovizuală la Institutul Național al Audiovizualului din această țară scandinavă, spune că la ei gândirea critică a evoluat în timp, deoarece pe asta s-a pus accent la toate etapele școlarizării: din copilărie până la facultate.

„Alfabetizarea mediatică este inclusă în toate disciplinele școlare și face parte, de asemenea, din conținutul diferitor discipline, cum ar fi limba finlandeză, studiile sociale, studiile de mediu, istorie și arte, se studiază din clasa întâi până în clasele gimnaziale. La noi, studenții trebuie să obțină cunoștințe și experiențe nu numai ca și consumatori de media, dar și ca autori de diferite texte media”, povestește expertul. Astfel, dezvoltarea abilităților de gândire critică începe încă din copilărie și continuă pe tot parcursul vieții. „Educația media este o parte importan-

Sursa: arhiva personală

tă a educației actuale, iar în zilele noastre alfabetizarea mediatică ar trebui să facă parte din toate disciplinele de predare”, afirmă Lauri Palsa.

În Finlanda, știrile false sunt ignorate

Spre deosebire de alte state, în Finlanda dezinformarea nu a câștigat teren, aici fiind înregistrate puține site-uri obscure, iar cetățenii nu le acordă nicio atenție și nu distribuie conținutul acestora. Potrivit clasamentului internațional „The Media Literacy Index 2019” (în traducere: „Indicele Educației Media 2019”), țări precum Finlanda, Danemarca, Țările de Jos, Suedia și Estonia sunt în topul statelor europene considerate cel mai bine echipate pentru a rezista la impactul știrilor false, inclusiv datorită calității educației și a calității mass-media.

Lauri Palsa recomandă publicului moldovean, care este vulnerabil la informații false și în mare parte credul, să depună efort și să se auto-înstăruie. „Nu este o sarcină ușoară să-ți dezvolți gândirea critică, asta necesită multă muncă sistematică, dar și sprijin din partea societății”, conchide expertul finlandez.

STOP FALS

TOP 5 FALSURI ALE LUNII: OCTOMBRIE 2020

- 1** FALS: Alegerile prezidențiale au fost amânate și vor avea loc la 14 martie 2021
- 2** FALS: SUA și UE se implică în alegerile prezidențiale din R. Moldova
- 3** FALS: UE duce un război împotriva Rusiei
- 4** FALS: OMS apreciază vaccinul rusesc „Sputnik-V” ca fiind sigur și eficient
- 5** FALS: Unei femei i-a curs creierul pe nas după ce a fost testată pentru COVID-19

AI GRĂJĂ DE UNDE TE INFORMEZI, ALEGE SURSE CREDIBILE!
Campania împotriva informației false și tendențioase STOP FALS! www.stopfals.md

Ca să fii la curent cu dezinformările din mass-media și de pe rețelele sociale, astfel încât să te poți proteja de manipulare, accesează portalul www.stopfals.md, gestionat de Asociația Presei Independente (API). Jurnaliștii portalului dezminț informațiile false și elaborează un top lunar al dezinformărilor din spațiul public. Tot aici poți semnala informațiile pe care le consideri false, iar colaboratorii API le vor verifica și vor publica rezultatele.

EDUCAȚIE MEDIA – abilitatea sau abilitățile de a analiza critic, cu acuratețe, credibilitate sau dovezi conținutul consumat din diferite tipuri de media: radio și televiziune, internet, rețele sociale etc.

Sursa: Dictionary.com

